

DJIBOUTI: THE KEY OF THE HORN OF AFRICA

Cheia securității Cornului Africii: Djibouti

Andreea Emilia DUȚĂ
deea.emilia@ymail.com

Abstract: *This paper aims to put together the puzzle pieces that led to Islamic radicalism in the Horn of Africa. Moreover it will examine the consequences poor governance, unclear borders, illegal arms trade and an unstable economy have on the region, focusing on the state of Djibouti. These terms will be put in a wider international context, analyzing what implications the involvement of Western countries has on the region.*

Keynotes: *Djibouti, Radicalism, East Africa, Islam, Conflict*

Instabilitatea endemică a Cornului Africii

Frontierele nedefinite clar, slaba guvernare și democrația doar pe hârtie¹, economia instabilă, ușurința procurării de arme ilegale și vecinătatea față de Peninsula Arabică au ca și consecință prezența extremiștilor islamici în Cornul Africii. Lucrarea de față va analiza cum fenomenele enumerate mai sus se răsfrâng asupra statului Djibouti și ce urmări interne, regionale și internaționale au avut, au și vor avea în Africa de Est.

Conflictul necurmat dintre Eritreea și Etiopia este focarul instabilităților din Cornul Africii, ce are repercusiuni și asupra regiunilor alăturate cum ar fi Somalia sau Djibouti. Cea din urmă intră în antagonism cu Eritreea din cauza incertitudinii granițelor dintre cele două țări, în 2008, granițele Djibouti fiind încălcate de către trupele eritreene sub pretextul apărării stabilității în regiune contra intereselor externe, ulterior trupele eritreene regrupându-se comasat la graniță pentru eventualitatea unei invazii etiopiene.²

Djibouti, pământul paradoxului, unde bogățiile resurselor naturale materiale contrastează cu atrocitățile zilnice și cu sărăcia acerbă, este locația ideală din care se poate interveni în conflictele regionale cu consecințe internaționale, agravate încă demult, de către colonialism și de către o divizare haotică a destinelor unor națiuni.³

Disponând de cel mai arid și infertil pământ imaginabil, Djibouti, are totuși o monedă stabilă și un adevărat miracol economic.⁴

¹ Flavius Cristian Marcau , “Democratization in the former Communist State: imposition or necessity?”, in Research and Science Today 1(7)/2014, March 2014, 81-85

² European Parliament Committee on Development (EPCD), *Report of the Fact-Finding Mission of a Delegation of the Development Committee of the European Parliament to the Horn of Africa (Eritrea, Djibouti, Ethiopia)*, 2008, p. 3.

³ Ngũgĩ wa Thiong’o, *A Grain of Wheat*, Heinemann Educational Books, 1994, pp. 11-13.

⁴ Williams Ian, *Djibouti: Economic Miracle Without a Cause*, Washington Report On Middle East Affairs, 1997, p. 3.

Djibouti – Hartă politică¹

Acesta este definit de către bogăția resurselor non-tangibile, locația geostrategică și ajutorul umanitar venit din Occident și nu numai, care au produs un „blestem” al resurselor țării,

¹ UN Charts, un.org, (Acesat în 20.06.2016).

economia ei fiind susținută din cheltuielile militare americane și franceze și din taxele de tranzit al mărfurilor spre și dinspre Etiopia.¹

Paradoxul Djibouti

Paradoxul Djibouti constă în de lipsa strategiilor de creștere sustenabilă – deliberată în unele cazuri – conferindu-i acestui stat o dependență economică, socială și politică negativă în relațiile cu alte state.²

Michael Ross³ detaliază mecanismul „blestemului” țărilor bogate în resurse, oferind patru explicații principale: în primul rând, exportatorii de resurse suferă din cauza termenilor de schimburi comerciale în declin, distanțându-le astfel și mai tare de țările puternic industrializate; în al doilea rând, mărfurile internaționale sunt supuse unor fluctuații de prețuri piperate, fapt ce se proiectează asupra economiei interne și fac ca investițiile să fie riscante și veniturile guvernamentale nesigure; în al treilea rând, resursele sunt adesea extrase de către investitori străini, care uneori reușesc să repatrieze profiturile lor, astfel încât ele nu ajung niciodată în țara din care sunt derivate; iar în ultimul rând, cel mai răspândit fenomen este „boala olandeză”, în care exporturile de mari resurse naturale generează fluxuri majore de schimb valutar, care determină moneda locală să se aprecieze. În același timp, sectorul de resurse în plină expansiune atrage capital de la industriile deja existente înafara teritoriul statului respectiv și investiții în agricultură dacă este bazată pe export – accentuând debilitatea economiei și așa slab dezvoltate.⁴

Economia Djibouti este susținută într-o proporție determinantă din taxe și ajutoare din partea statelor aliate ei, precum Franța, cu care este într-o relație de dependență constantă. La începutul anilor '70, Franța cheltuia circa 60 mil. dolari pe Djibouti⁵, o investiție considerabilă pentru o fostă colonie franceză bogată în resurse, dar săracă din punct de vedere economic. Conform lui Bollée, la începutul anilor 2000, anual statul francez plătea 160 mil. dolari pentru baza militară situată în Djibouti și alte 35 mil. dolari cu titlu sprijin acordat armatei locale și ajutor umanitar.⁶

Acest „blestem” economic de care suferă Djibouti - dependentă totală taxele încasate și ajutoarele din partea statelor dezvoltate -, se răsfrânge asupra dinamicii și compoziției societății, caracterizate printr-o discrepanță mare între guvern și populație, 75% din totalul populației trăind în sărăcie iar 42% neputând să-și asigure minimul necesar de calorii zilnice.⁷ Sărăcia acerbă a populației are impact și asupra așa-zisei democrații în stat⁸: alegerile prezidențiale au loc o dată la șase ani, dar cu toate acestea RPP (*Rassemblement Populaire pour le Progrès*) și aliații săi de la obținerea independenței și până în prezent controlează eșicherul politic, deoarece potrivit legii electorale, partidul care câștigă cu majoritate simplă ocupă toate locurile din parlament.⁹

¹ Brass, Jennifer N, *Djibouti's Unusual Resource Curse*, Cambridge University Press, 2008, p 4.

² *Ibidem*.

³ Michael L. Ross, profesor universitar de științe politice la Universitate din California, Los Angeles.

⁴ M. Ross, "The political economy of the resource curse", *World Politics* 51, no. 2, 1999, pp. 297-322.

⁵ T. A. Marks, "Djibouti: France's strategic toehold in Africa", *African Affairs* 73, 2004, pp. 95-104.

⁶ A. Bollée, "Djibouti: from French outpost to US base", *Review of African Political Economy* 30, 2003, pp. 481-484.

⁷ Brass, Jennifer N, *op. cit.*, p. 5.

⁸ L. Wantchekon. *Why do resource abundant countries have authoritarian governments?*, American Political Science Association Annual Conference, Washington, D.C., 2000, p. 6.

⁹ Duță Paul, „The African routes of economic migration” în *International Scientific Conference Strategies XXI*, Volume I, 2016 “Carol I” National Defense University, Romania, pp.120-133.

În 2003, opoziția câștigă 37,6% din voturi și totuși nu a avut nicio voce în parlament.¹ Un candidat pentru președinție trebuie să strângă aproximativ 28,100\$ sau 5 mil. franci Djibouti, o sumă foarte mare pentru o populație atât de săracă.² Așadar, opoziția este doar un cuvânt lipsit de putere și influență prezent în Djibouti.

În 16 aprilie 2016, Ismail Guelleh câștigă pentru a patra oară alegerile prezidențiale, fiind doar al doilea președinte de la independența față de Franța din 1977.³ Printre susținătorii lui Ismail Guelleh se numără și președintele actual al Statelor Unite ale Americii, Barak Obama.

În 5 mai 2014, cei doi se întâlnesc la Casa Albă, angajându-se să colaboreze strâns pentru transpunerea în practică a unei viziuni comune asupra securității, stabilității și prosperității din Cornul Africii și pentru a întări parteneriatul strategic dintre cele două țări.⁴ Alianța dintre cele două țări datează încă din 1977, când Statele Unite deschide un consulat general în Djibouti și începe construirea localului pentru ambasada SUA în acest stat.⁵

Guvernul Djibouti își asumă un rol activ în lupta antiteroristă și susține constant de-a lungul anilor interesele SUA și ale celorlalte state din vestul Europei, în special pe parcursul Războiului din Golf (1990-1991) și mai ales, după atacurile teroriste din 9 septembrie 2001.⁶

Pe plan regional, Djibouti se află printre aliații de încredere ai Etiopiei, fiind unica lor ieșire către Marea Roșie, poziționându-se de partea acestui stat față de Eritreea.

În 2007, deoarece populația Djibouti este formată din *Issa* (un sub-clan somalez) și *Afar*, implicarea militară etiopiană în Somalia declanșează nemulțumiri în rândul majorității somaleze din Djibouti. Tot în 2007, președintele Ismail Guelleh participă la summit-ul UA din Etiopia, ocazie cu care declară că susține operațiunea de menținere a păcii din Somalia (AMISOM).⁷

¹ Vezi <https://www.electoralgeography.com/new/en/countries/d/djibouti/djibouti-legislative-election-2003.html> (Accesat 21.07.2016).

² Center for Democratic Development (CDD) Ghana, *Djibouti*, <http://www.demcoalition.org/2005_html/home.html>, (Accesat 21.07.2016).

³ *Ismail Guelleh wins fourth term Djibouti president*, <http://www.aljazeera.com/news/2016/04/ismail-guelleh-wins-fourth-term-djibouti-president-160409042824002.html>, (Accesat 21.07.2016).

⁴ Obama, Barack H, *Joint Statement by President Obama and President Ismail Omar Guelleh of Djibouti*, Daily Compilation of Presidential Documents, Superintendent of Documents, 2014.

⁵ Duță Paul ș.a., *Areale globale. Uniunea Europeană - Africa Subsahariană*, Colecția Studii europene nr.2, Editura Tehno Media Sibiu, 2009, (ISBN 978-606-8030-15-9), pp. 29-37.

⁶ *Superintendent of Documents*, Washington, United States, Oct 22, 2010 <http://search.proquest.com/docview/1026788457?accountid=142386>, (Accesat 21.07.2016).

⁷ *Ibidem*, p. 17.

Locațiile atacurilor teroriste din jurul Oceanului Indian¹

În 28 februarie 2016, are loc un summit AMISOM în Djibouti, încheiat cu un angajament de a consolida operațiunile militare în Somalia, pentru a contracara în mod eficient amenințările Al-Shabaab. Președinții Kenyei, Somaliei și Djibouti, prim-ministrii etiopian, ugandez și burundez și miniștrii apărării din Nigeria participă la Summit, alături de alți participanți parteneri ai Somaliei. Summit-ul cere Comisiei UA și comunității internaționale să identifice și să dezactiveze canalele de finanțare ale Al-Shabaab și ale altor grupuri teroriste, precum și blocarea recrutării și instruirii luptătorilor străini în Somalia.²

Atât Djibouti cât și Etiopia se bucură de susținerea Franței și SUA³, Etiopia declarând că în cazul unui conflict între Djibouti și Eritreea, va interveni de partea Djibouti⁴.

În 2008, se înregistrează un conflict de frontieră între Djibouti-Eritreea soldat cu victime.

În 2009, Consiliul de Securitate redactează Rezoluția 1907 (2009) prin care sancționează Eritreea. Această rezoluție nu este aprobată, având 13 voturi pentru, o abținere (China) și un vot

¹ www.allafrica.com. (Accesat 01.08.2016).

² <http://amisom-au.org/2016/02/heads-of-state-from-troop-and-police-contributing-countries-to-amisom-agree-to-reinforcement-of-military-operations-in-somalia/>, (Accesat 21.07.2016).

³ Franța are un acord cu Djibouti pentru o bază militară, acordând sprijin logistic și militar statului gazdă.

⁴ "Djibouti Asks World Help to Prevent Conflict with Eritrea", *Sudan Tribune*, May 7, 2008, p. 5.

împotriva (Libia). În conformitate cu capitolul VII din Carta ONU¹, Consiliul de Securitate reiterează cererea ca Eritreea să își retragă forțele pe o poziție de *status quo ante* în zona în care a avut loc conflictul cu Djibouti, să participe la medierea disputei de frontieră și să coopereze pe deplin cu Secretarul General. Se solicită Eritreei să înceteze toate acțiunile de destabilizare sau de susținere a răsturnării, în mod direct sau indirect, a guvernului federal de tranziție al Somaliei.

Consiliul de Securitate solicită tuturor statelor din zonă, în special Eritreei, să înceteze înarmarea, instruirea și echiparea grupurilor armate și a membrilor acestora, inclusiv Al-Shabaab, care urmăresc destabilizarea regiunii sau incită la violență și conflicte civile din Djibouti. În continuare, cere ca Eritreea să înceteze facilitarea călătoriilor și a altor forme de sprijin financiar persoanelor fizice sau entităților desemnate de către Comitetul instituit în conformitate cu Rezoluția 751 (1992) în ceea ce privește Somalia și alte comitete sancționate, în special, Comitetul instituit în conformitate cu Rezoluția 1267 (1999) în ceea ce privește Al-Qaida și talibanii.²

Tot în Rezoluția 1907 (2009) se impune un embargo asupra armelor și a materialelor asociate, către și din Eritreea, Consiliul de Securitate face apel la toate statele să inspecteze toate mărfurile către și din Somalia și Eritreea, iar la descoperirea unor obiecte interzise, să se sezeze, confiscându-le și distrugându-le.³

Această rezoluție este contestată de către Eritreea, care acuză influența SUA pentru sancțiunile nejustificate, făcându-se aluzii la efectele intervenției americane în Somalia. În spațiul eritreean, apar acuzații tot mai îngroșate pe linia că, în ultimii 60 de ani s-au înregistrat o serie de acțiuni îndreptate împotriva lor din partea SUA și Marii Britanii, culminând cu federalizarea forțată a Etiopiei în folosul strategic al SUA.⁴

”Acordul de la Alger” (2000) este fondat pe ideea că demarcarea justă a frontierei va rezolva definitiv conflictul. Aceasta prevede instituirea unei Comisii neutre pentru trasarea frontierelor, constituită din experți juriști eminenti aleși de ambele țări. Mandatul lor este conceput pentru a delimita și demarca frontiera în baza tratatelor pertinente coloniale (1900, 1902 și 1908), precum și în baza dreptului internațional aplicabil.

Mandatul exclude în mod expres Comisia de la luarea deciziilor *ex aequo et bono*⁵, referindu-se la puterea arbitrilor de a renunța la luarea în considerare a legii și să ia în considerare numai ceea ce consideră a fi corect și echitabil, în cazul de față.

Politica geostrategică a SUA joacă un rol foarte distructiv în aplicarea verdictului EEBC⁶. În același timp, sancțiunile impuse de Consiliul de Securitate îndreptate împotriva liderilor politici și militari, împotriva instituțiilor ce sprijină tacit rebelii din Somalia sunt suportate, ca în toate cazurile, de populație⁷.

¹ Ina Raluca Tomescu, *The role of The Security Council in the maintenance of peace and international security*, în revista *International Journal Of Juridical Sciences*, nr. 1/2010, Editura Universității Agora, Oradea, pp. 128-134.

² Mărcău Flavius Cristian, “Security as a determining factor of quality of life in a state from an insecure regional area,” *Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu - Jiu*, nr. 4/2015, Seria Litere și Științe Sociale, Editura „Academica Brâncuși”, pp. 77-85.

³ <http://www.un.org/press/en/2009/sc9833.doc.htm>, (Accesat în 18 iulie 2016).

⁴ E-SMART, 2010, *UN/US Sanctions on Eritrea: Latest Chapter in a Long History of Injustices*, <http://www.eritrean-smart.org>, (Accesat în 18 iulie 2016).

⁵ Arbitraj în echitate.

⁶ Eritrea-Ethiopia Boundary Commission.

⁷ Healy S., and M. Plaut, *Ethiopia and Eritrea: Allergic to Persuasion*, Africa Programme Briefing Paper, London: Chatham House, 2007, pp. 5-18.

”Acordul de la Alger” (2000) proclamă încheierea Războiului Eritrea-Etiopia (1998-2000) ajungându-se la situație de *status quo*, Etiopia continuând să acuze în mod repetat că, Eritreea încearcă să o destabilizeze prin sprijinirea mișcărilor subversive de răsturnare a guvernului.

Sancțiunile impuse Eritreei, printre care și embargoul asupra armelor fac o vulnerabilă în fața Etiopiei. Efectele sancțiunilor impuse Eritreei sunt devastatoare pentru populație, Etiopia ducând un război economic prin sancțiunile impuse de IGAD asupra resurselor minerale și transferului de bani din exterior spre cei de acasă¹.

Națiunile Unite sunt responsabile cu asigurarea integrității Etiopiei², patronând federalizarea statului; în 2002, după 30 de ani de război civil în Etiopia față de care comunitatea internațională nu a făcut niciun gest de stopare a luptelor interne și împotriva rezoluțiilor Consiliului de Securitate, se pronunță verdictul privind granița internațională Eritreea-Etiopia.³

În 20 noiembrie 2006, Comisia de Delimitare a Frontierelor Eritreea-Etiopia la sediul Curții Permanente de Arbitraj în Palatul Păcii de la Haga într-o sesiune cu ușile închise analizează procedurile care trebuie urmate în legătură cu delimitarea frontierei dintre Eritreea și Etiopia la care participă Națiunile Unite, Uniunea Europeană, Statele Unite ale Americii și Republica Democrată Populară Algeria. Părțile implicate – Etiopia și Eritreea - refuză invitația Comisiei de a participa la această sesiune.⁴

Eritreea refuză să implementeze verdictul privind granița internațională. Odată cu Rezoluția 1907 (2009) a Consiliului de Securitate, sentimentele antiamericane sporesc progresiv în intensitate, sancțiunile impuse fiind considerate de către Eritreea expresia cea mai elocventă a persecuției la care sunt supuși de către Occident, prin afectarea gravă a suveranității sale, ca formă de neocolonialism, astfel căutând sprijin din partea statelor considerate tradițional ostile SUA - Libia, Iran, China.⁵

SUA reacționează prin acțiuni de izolarea internațională a administrației eritreene⁶. Ulterior, deși oficialitățile americane fac demersuri pentru a deschide un dialog pe subiectul graniței internaționale, ostilitatea eritreană blochează orice demers⁷. Cu toate acestea, oficialii americani recunosc că decizia EEBC este eronată, intenționând redeschiderea dosarului și subliniind că este cauza majoră a disputelor teritoriale⁸.

¹ Healy S., and M. Plaut, *op.cit.*, p. 43.

² Iyob R., *The Eritrean Struggle for Independence: Dominance, Resistance, Nationalism, 1941-1993*, Cambridge: Cambridge University Press, 1995, pp. 12-26.

³ Lauterpacht E., *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission: Statement by the Commission, Sir Elihu Lauterpacht CBE QC, President of the Commission*, UNSC, 2006, Enclosure: Special Report of the Secretary-General on Ethiopia and Eritrea, S/2006/992.

⁴ *The April 2002 verdict of the Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC) and the Permanent Court of Arbitration (PCA)*, Haga.

⁵ Mărcău Flavius Cristian, Ina Raluca Tomescu, “Coordinates of NATO – EU cooperation”, in *proceedings Strategic changes in Security and International Relations*, 2014, pp. 258-265.

⁶ Connell D., “Eritrea and the United States: Towards a New US Policy,” în Richard Reid, *Eritrea's External Relations: Understanding Its Regional Role and Foreign Policy*, Chatham House, London, 2009, pp. 131-49.

⁷ In August 2007, Assistant Secretary of State for African Affairs Jedayi Frazer had “suggested that Washington was 'looking into' whether Eritrea should be added to the state sponsor of terror list.” Lyons R., “The Ethiopia-Eritrea Conflict and the Search for Peace in the Horn of Africa,” *Review of African Political Economy*, 36 (120)/ 2009, p. 170.

⁸ Wolde mariam Y., and Y. Okbazghi, “War Clouds in the Horn of Africa,” *Sudan Tribune*, November 12, 2007, p. 5.

Taberele de instruire a teroristilor din Eritreea

În ianuarie 2009, ministrul apărării din Djibouti, Ougoureh Kifleh Ahmed comunică ambasadorului SUA la Djibouti că Eritreea recrutează membri nemulțumiți ai comunității *Afar* din Djibouti și aproximativ 200 dintre ei au fost instruiți la Kiloma¹, împreună cu somalezii. Ougoureh Kifleh Ahmed declara că nu există niciun indiciu că militanții *Afar* s-au infiltrat Djibouti în acel moment.

În 2009, câteva luni mai târziu după declarația din ianuarie Ougoureh Kifleh Ahmed declară că în jur de 300 de tineri înarmați și instruiți de către Eritreea, au trecut granița și au efectuat atacuri; potrivit acestuia, ei sunt conduși de foști membri ai Frontului pentru restaurarea Unității și Democrației (*Frontul pour la Restauration de l'Unité et de la démocratie: FRUD*), un grup rebel *Afar* care semnase un acord de pace cu guvernul în 1994.

De menționat că, sprijinul grupărilor radicale din Cornul Africii în general, îi poate aduce respectivului stat riscul de fi calificat drept ”stat terorist.”

Astfel, în cazul Eritreei sunt suspiciuni că instruieste teroristi în apropierea localității Kiloma. Această locație este folosită de statul eritreean ca bază de instruire a propriilor militari dar există o serie de declarații ale extremiștilor care arată că s-au instruit în această locație.²

În decembrie 2009, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite impune sancțiuni în Eritreea, acuzând-o de înarmarea și acordarea de ajutor financiar grupurilor de militanți din sudul zonele de conflict din Somalia, inclusiv Al-Shabaab. Avioane încărcate cu arme pentru rebelii anti-guvernamentali din sudul Somaliei au fost declarate a fi provenind din Eritreea. UA a raportat de asemenea capturarea unor soldați eritrei și prizonieri de război.

În 2010, Grupul de monitorizare internațională a ONU (IMG), a publicat, de asemenea, un raport din care reiese că guvernul Eritreei a continuat să ofere sprijin grupurilor rebele din sudul Somaliei, în ciuda sancțiunilor deja introduse împotriva acestui stat.

Administrația Eritreei a negat categoric acuzațiile, descriindu-le ca fiind "născocite și nefondate" și cerând dovezi concrete care să fie puse la dispoziția publicului și cadrul independent în care să prezinte la rândul său, un punct de vedere la acuzații.

În noiembrie 2011, Grupul de monitorizare ONU continuă să susțină că Eritreea ar sprijini Al-Shabaab; raportul spune că Eritreea oferă 80.000 \$ în fiecare lună la Al-Shabaab prin curieri recrutați din Nairobi.

În 5 iulie 2012, administrația Obama anunțat aplicarea de sancțiuni împotriva șefului serviciului de informații din Eritreea și împotriva unui ofițer militar de rang înalt acuzat de sprijin acordat Al-Shabaab. Col. Tewolde Habte Negash este acuzat de furnizarea, de formare și de sprijin în timp ce colonelul Taeme Abraham Goitom de a fi furnizat arme de a organiza armate de opoziție față de guvernul somalez. Sancțiunile au înghețat toate dintre activele individuale din SUA și interzice americanilor de a face afaceri cu ei.

În 2012, Eritreea este suspectată că ar fi instruit un grup de extremiști în Kiloma și i-a trimis pentru a detona o bombă, în locația în care urma să se desfășoare o reuniune a Unității Africane, în Addis Ababa. Teroriștii aparțineau organizației *Oromo Liberation Front (OLF)*, o formațiune etiopiană de opoziție.³

¹ Kiloma este situată pe malul estic al golfului Assab, la circa 18 km de granița Djibouti, în conformitate cu GoogleEarth. (Accesat în 18 iulie 2016).

² "Militant factory - Eritrea charged with training insurgents," *Jane's Intelligence Review*, Volume: 24, Issue: 4, Jane's Information Group, Coulsdon, Apr 1, 2012, pp. 3-7.

³ "Eritrea planned Ethiopia bomb attack," *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2011/jul/28/eritrea-planned-ethopia-bomb-attack>, (Accesat în 18 iulie 2016).

Un raport al Națiunilor Unite concluziona că OLF nu era capabilă să organizeze un atac împotriva Unității Africane fiind un steag fals, operațiunea fiind în responsabilitatea în fapt a serviciilor de informații eritreene¹.

Raportul este puternic contestat atât de OLF cât și de către Eritreea (trimite documente prin care se arată că în 2003, col. Germachew ofițer eritrean fusese dat afară din armată deoarece era și membru OLF iar în 2006 acesta declara că guvernul eritrean săvârșește atrocități împotriva poporului său)².

În 13 iulie 2012, Grupul de monitorizare ONU pentru Somalia și Eritreea declară că nu a găsit dovezi care să susțină acuzațiile de sprijin direct al Al-Shabaab din partea Eritreii. Acest lucru este pe de-o parte un simptom al neînțelegerii dintre autoritățile din Asmara și conducerea Al-Shabaab, și pe de altă parte, o reflexie a scăderii potențialului financiar și de acțiune Al-Shabaab; începând din august 2011, grupul militar a cedat constant teren în fața ofensivelor militare ale Uniunii Africane, ale Kenyei și forțelor etiopiene, desfășurate împreună cu forțele guvernului somalez de tranziție.

În 16 iulie 2012, Raportul de monitorizare al Națiunilor Unite declara că "nu a găsit nici o dovadă de sprijin din partea Eritreiei direct pentru Al-Shabaab în anul trecut."³

Un rol major îl joacă și controlul internațional sporit pentru blocarea sprijinului direct în favoarea grupurilor armate de opoziție somaleze, sprijinirea militară a opoziției devenind mult mai riscantă decât în trecut.⁴

În spațiul Cornului Africii există mai multe organizații extremiste, cele mai multe dintre ele inactive. Atât Al-Shabab (grup somalez afiliat Statului Islamic) cât și ONFL declară că luptă pentru drepturile grupului etnic etiopian Ogaden și își fac simțită prezența prin acțiuni periodice.

Sunt acuzații constante că Eritreea sprijină aceste grupuri dar și alte grupuri extremiste din Somalia, Djibouti și Etiopia.

Nucleul conflictelor din Cornul Africii poate fi identificat ca fiind trasarea subiectivă a granițelor țărilor din Africa de Est, fără a ține cont de granițele etnice sau tribale ci de raporturile de putere dintre statele colonizatoare și accesul la resursele locale.

Arbitrarul trasării frontierelor internaționale poate fi considerat drept un catalizator al neînțelegerilor dintre state, mai ales în cazul întreruperii subiective și cu brutalitate a legăturilor ancestrale din cadrul aceleiași comunități etnice și/sau tribale.

În cazul statului Djibouti, dar nu numai, „blestemul” țărilor bogate în semnificații geopolitice își ia tributul, generând o economie nu tocmai înfloritoare, dar profund dependentă de Franța, Statele Unite ale Americii și alte țări puternic industrializate. Această dependență conduce la continuitatea prezenței militare străine și asigurarea fundamentului influențelor occidentale să intre prin Djibouti în Cornul Africii.

Sărăcia este un alt factor major generator al nasterii și dezvoltării organizațiilor extremiste, multe din ele susținând că luptă pentru drepturi etnice sau pentru restaurarea democrației (OFL, FRUD).

¹ UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea.

² Se sublinia că nu există probe prin care să se demonstreze că armamentul găsit în posesia suspectilor ar fi provenit din cadrul lotului de arme livrat din România spre Eritreea. "Eritrea planned Ethiopia bomb attack," *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2011/jul/28/eritrea-planned-ethiopia-bomb-attack>, (Accesat în 18 iulie 2016).

³ "Eritrea reduces support for al Shabaab - U.N. report". *Reuters*. July 16, 2012. (Accesat 31.07.2016).

⁴ <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Somalia%20S%202012%20545.pdf>, (Accesat în 18 iulie 2016).

Radicalismul generează schimbări fundamentale pe scena geografică a Africii de Est, pornind de la schimbarea de perspectivă a populației, redimensionarea aspirațiilor și a speranței pentru un mediu stabil și pașnic favorabil dezvoltării, la implicarea actorilor internaționali în zonă prin acțiuni cinetice sau investiții în economia continentului, la modul în care guvernele sau liderii statali sunt forțați să abordeze problemele de securitate, la dislocuirea unui număr impresionant de imigranți în zone adiacente sau chiar spre continentele învecinate, la regândirea opțiunilor populației tinere pentru viitor, la generarea de situații de criză prin împiedicarea accesului agențiilor umanitare în zonă și până la ocuparea unor vaste fâșii din teritoriul statelor de drept, cert este că opțiunea islamistă este una radicală pentru Africa, iar alegerea acesteia va genera în lipsa unei conformări pașnice a populației, o dezmembrare totală a spațiului social – economic – politic al continentului, înainte de o așezare a acestuia în falii islamiste.

Fără o reglementare internațională clară privind granițele Djibouti, dezvoltare economică, creare de locuri de muncă pentru populația șomeră, promovarea regulilor democratice, consolidarea unei opoziții politice pertinente, conflictele care înconjoară aceste state mici cu ieșire la Marea Roșie nu se vor stinge, iar populația va continua să poarte povara consecințelor unei stări de incertitudini și insecuritate care nu este propice unei dezvoltări atât de necesară populației acestui teritoriu.

Bibliografie:

1. Brass, Jennifer N, *Djibouti's Unusual Resource Curse*, Cambridge University Press, 2008.
2. Connell D., "Eritrea and the United States: Towards a New US Policy," în Richard Reid, *Eritrea's External Relations: Understanding Its Regional Role and Foreign Policy*, Chatham House, London, 2009.
- 3.*** "Djibouti Asks World Help to Prevent Conflict with Eritrea," *Sudan Tribune*, May 7, 2008.
- 4.*** E-SMART, 2010, *UN/US Sanctions on Eritrea: Latest Chapter in a Long History of Injustices*, <http://www.eritrean-smart.org>. (accesat în 18 mai 2016).
- 5.***European Parliament Committee on Development (EPCD), *Report of the Fact-Finding Mission of a Delegation of the Development Committee of the European Parliament to the Horn of Africa (Eritrea, Djibouti, Ethiopia)*, 2008.
6. Healy S., and M. Plaut, *Ethiopia and Eritrea: Allergic to Persuasion*, Africa Programme Briefing Paper, London: Chatham House, 2007
7. Lyons R., "The Ethiopia-Eritrea Conflict and the Search for Peace in the Horn of Africa," *Review of African Political Economy*, 36 (120)/ 2009, p. 170
8. Iyob R., *The Eritrean Struggle for Independence: Dominance, Resistance, Nationalism, 1941-1993*, Cambridge: Cambridge University Press, 1995, pp. 12-26.
9. Lauterpacht E., *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission: Statement by the Commission, Sir Elihu Lauterpacht CBE QC, President of the Commission*, UNSC, 2006.
10. Flavius Cristian Marcau , "Democratization in the former Communist State: imposition or necessity?", in *Research and Science Today* 1(7)/2014, March 2014, 81-85
11. Mărcău Flavius Cristian, "Security as a determining factor of quality of life in a state from an insecure regional area," *Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu - Jiu*, nr. 4/2015, Seria Litere și Științe Sociale, Editura „Academica Brâncuși”, pp. 77-85.
12. Mărcău Flavius Cristian, Ina Raluca Tomescu, "Coordinates of NATO – EU cooperation", in *proceedings Strategic changes in Security and International Relations*, 2014, pp. 258-265.

13. Marks, T. A. 'Djibouti: France's strategic toehold in Africa', *African Affairs* 2004.
14. ****"Militant factory - Eritrea charged with training insurgents," *Jane's Intelligence Review*, Volume: 24, Issue: 4, Jane's Information Group, Coulsdon, Apr 1, 2012.
15. Ngũgĩ wa Thiong'o, *A Grain of Wheat*, Heinemann Educational Books, 1994.
16. Ross, Michael L., "The political economy of the resource curse," *World Politics* 1999.
17. ****Special Report of the Secretary-General on Ethiopia and Eritrea*, S/2006/992.
18. ****Superintendent of Documents*, Washington, United States, Oct 22, 2010
19. ****The April 2002 verdict of the Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC) and the Permanent Court of Arbitration (PCA)*.
20. Tomescu Ina Raluca, *The role of The Security Council in the maintenance of peace and international security*, în revista International Journal Of Juridical Sciences, nr. 1/2010, Editura Universității Agora, Oradea.
21. Williams, Ian, *Djibouti: Economic Miracle Without a Cause*, Washington Report On Middle East Affairs.
22. Wolde mariam Y., and Y. Okbazghi, "War Clouds in the Horn of Africa," *Sudan Tribune*, November 12, 2007.
23. <http://search.proquest.com/docview/1026788457?accountid=142386>
24. <http://amisom-au.org/2016/02/heads-of-state-from-troop-and-police-contributing-countries-to-amisom-agree-to-reinforcement-of-military-operations-in-somalia/>.
25. <http://www.un.org/press/en/2009/sc9833.doc.htm>.
26. <https://www.theguardian.com/world/2011/jul/28/eritrea-planned-ethopia-bomb-attack>
27. <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Somalia%20S%202012%20545.pdf>.